

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró felperesnek a Hernádi és Kovács Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Hernádi Eleonóra ügyvéd által képviselt Magyar Energia Hivatal (1081 Budapest, Köztársaság tér 7., Hiv. szám: ...) alperes ellen energia ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. évi szeptember hó 24. napján kelt 7.K.34.839/2009/29. számú ítélete ellen az alperes által 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes fel kívánta bontani a ...-val (a továbbiakban: engedélyes) fennálló közüzemi szerződést, amelyre tekintettel az engedélyes a felperesnél fogyasztási hely ellenőrzést végzett. Az erről készült jegyzőkönyv szerint az engedélyes képviselője megállapította, hogy a gázmérőn karcolási nyomok láthatók a számláló jobb oldalán, amire a felperes akként nyilatkozott, hogy a nyomok láthatók, tudomása nincs róla, kéri a kivizsgálását. Ezt követően a felperes panaszt nyújtott be az alperesnél, amelyben közölte, hogy leszerelése után az órát az engedélyes képviselője egyedül kivitte a folyosóra, majd pár másodperc után kihívta őt és

közölte, hogy az óra a számláló jobb oldalán megkarcolt. Kérte, hogy az óra leszerelése előtt készült digitális fénykép alapján vizsgálják ki az ügyét.

Időközben - miután a felperes nem ismerte el a szabálytalan gázvételezést - az engedélyes szakértői vizsgálatot kezdeményezett. A szakértői vizsgálatra 2009. június 22. napján került sor, amelyen a felperes is részt vett. Ugyanezen a napon az engedélyes jegyzőkönyvet vett fel a fogyasztási helyen történt szabálytalan gázvételezés tárgyában. Eszerint kölcsönösen megállapították, hogy a gázmérő rongált, és, hogy a szakértői vélemény a szabálytalan gázvételezés tényét megerősítette. A felperes a szabálytalan gázvételezés tényét, és a közüzemi szerződésszegés tényét elismerte és vállalta ennek következményeit, azaz azt, hogy 240.000 forint kötbért köteles az engedélyes részére megfizetni. A jegyzőkönyv szerint megállapodtak abban, hogy a kötbér meghatározott időn belüli egyösszegű befizetése esetén 20% kedvezményben részesíti az engedélyes a felperest, egyben a felperes kijelentette, hogy a megállapodás tartalmát a jövőben sem vitatja. A jegyzőkönyvet a felperes aláírta.

A szakértői vélemény 2009. június 25. napján készült el, amely szerint a mérőóra plexifedelén és az óraház fülén nincsenek sérülések. Az eredeti plomba van az órában. Az óraház és a mérőtest közé egy plexidarabot erőltettek be egészen a kihajtó fogaskerék tengelyéig, hogy annak forgását fékezzék, az átfolyó gáz pontos mérésének akadályoztatása céljából.

Mindezeket követően a felperes kiegészítette az alpereshez intézett panaszát. Ebben részletezte a fogyasztási hely ellenőrzésével és a gázmérőóra leszerelésével, becsomagolásával kapcsolatos kifogásait, a szakértői vizsgálatral összefüggő sérelmeit, amelyek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a mérőt az engedélyes szerelője rongálta meg. Mindezeket túl vázolta az engedéllyel kötött megállapodást tartalmazó jegyzőkönyv aláírásának körülményeit, és kijelentette, hogy a szabálytalan vételezést nem ismeri el.

Az alperes a 2009. október 14. napján kelt ... számú határozatával a felperes panaszát elutasította. Indokolása szerint azzal, hogy a felperes aláírta az engedéllyel kötött megállapodást, a szabálytalan vételezés tényét elismerte.

A felperes keresetet terjesztett elő a jogerős határozat bírósági felülvizsgálata iránt. Részletezte a fogyasztási hely ellenőrzésével, a gázmérő leszerelésével és elszállításával, a szakértői vizsgálatral, végül az engedéllyel kötött megállapodást tartalmazó jegyzőkönyv felvételével és aláírásával kapcsolatos - az alperes előtt folyó eljárásban is előadott - sérelmeit. Igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a határozatát a szabálytalan vételezés és a szerződésszegés tényének felperes általi elismerésére alapozta, ezért a felperes által hivatkozott és egyébként is irreleváns eljárási szabálytalanságokat nem is vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság szakértői bizonyítást rendelt el. Kelemen József épületgépész mérnök igazságügyi szakértő szakvéleményében közölte, hogy az engedélyes által készített szakvélemény szerint leírt fékezési mód nem megvalósítható, és, hogy a nem meghatározott vastagságú plexilapnak már előbb fel kellett volna tűnnie a fotókon, nemcsak az alaplap átfúrását követően. Megállapította azt is, hogy a plexilap nem fejtett ki fékező hatást a gázmérőre.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. Indokolásában kifejtette, hogy a felperes a panaszában és a keresetében is arra hivatkozott, hogy nem valósított meg szabálytalan gázvételezést. Az alperes a határozatában a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: Get.) 43.§-ának (2) bekezdés c) pontja alapján, a szabálytalan vételezés miatt tartotta alaposnak a kötbér kiszabását, ezért a határozat felülvizsgálata során azt vizsgálta, hogy a felperes a gázmérőóra befolyásolásával megvalósíthatta-e a szabálytalan vételezést. A perszakértő szakvéleményét egyértelműnek és alaposnak találta, ezért azt a döntése alapjául elfogadta. Eszerint pedig a szabálytalan vételezés nem valósulhatott meg. A tisztázatlan tényállásból az alperes megalapozott döntésre nem juthatott. A bizonyítékokat egyenként és összességében értékelve megállapította, hogy a felperes nem valósította meg a szabálytalan vételezést, hiszen a szakértői vélemény egyértelműen alátámasztotta azt, hogy ez nem történt meg annak ellenére, hogy a felperes a jegyzőkönyvet aláírta. A megismételt eljárásra nézve előírta, hogy az alperesnek nem kell széleskörű bizonyítást lefolytatnia, hanem a panasznak helyt kell adnia és a törvény szerinti jogkövetkezményekről kell rendelkeznie.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását kérte. Előadta, hogy a határozat nem tartalmaz olyan műszaki jellegű megállapítást, amelynek megdöntése igazságügyi szakértői vélemény beszerzését indokolná, ezért - ahogy azt az elsőfokú eljárás folyamán többször is hangsúlyozta - a műszaki szakértő igénybevétele szükségtelen volt. A felperes polgári jogi jellegű megállapodást kötött az engedéllyessel, amelynek során kifejezetten elismerte a szabálytalan vételezés tényét és vállalta ennek jogkövetkezményét, továbbá lemondott a megállapodás utólagos vitatásának jogáról is. Mindezt azonban az elsőfokú ítélet egyáltalán nem értékelte. Ezzel az elsőfokú bíróság megsértette a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 221.§-ának (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségét. Hangsúlyozta, hogy a felperes a határozattal szemben nem hivatkozott jogszabálysértésre. Az általa előadott sérelmek vonatkozásában a határozat ténymegállapítást nem tartalmaz, ezért a szakértői vélemény felülvizsgálata nem képezhetette az elsőfokú bíróság feladatát. Az új eljárásra vonatkozó ítéleti iránymutatással kapcsolatban kifejtette, hogy nem helyes, ha a bíróság folytat le bizonyítási eljárást a hatóság helyett, majd a megismételt eljárásra nézve arra utasítja a hatóságot, hogy csak és kizárólag a

perszakértő véleményét vegye figyelembe úgy, hogy a másik fél által előterjesztett bizonyítékokat - indokolás nélkül - figyelmen kívül hagyja.

A fellebbezéssel szembeni ellenkérelmében a felperes a korábban előadottak megismétlése mellett kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését a Pp. 340.§-ának (5) és (6) bekezdései alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a közigazgatási határozatot - a tényállás tisztázatlansága folytán - az alperes új eljárásra kötelezése mellett hatályon kívül kell helyezni. Az alperes nem tárt fel olyan tényt vagy körülményt, amely az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával vagy hatályon kívül helyezésével a fellebbezés kedvező elbírálását eredményezhette volna. Az elsőfokú bíróság indokolásának túlnyomó részével a Fővárosi Ítéltábla egyetért. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel azt - különösen az új eljárásra vonatkozó iránymutatás tekintetében - az alábbiak szerint pontosítja.

A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni. Keresetében a fél anyagi és eljárási jogszabálysértésre is hivatkozhat, továbbá arra is, hogy a határozat meghozatalakor az alkalmazott jogszabályt tévesen értelmezték. Mindezek alapján helyesen hivatkozott az alperes arra, hogy a bírósági felülvizsgálat elengedhetetlen feltétele a jogszabálysértésre való hivatkozás, a bíróság a döntését más, - a keresetlevélben megjelölt jogszabálysértéstől érdemben eltérő - jogszabálysértésre nem alapíthatja. Emellett azonban fontos hangsúlyozni, hogy a Pp. 3.§-ának (1) bekezdése alapján a kérelmeket tartalmuk szerint kell elbírálni. Ebből pedig az következik, hogy nem akadálya a bírósági felülvizsgálatnak az, ha a fél nem jelöli meg konkrétan azt a jogszabályhelyet, amelyre a keresetét alapítja, amennyiben a kérelmének tartalmából a hivatkozott jogszabálysértés egyértelműen beazonosítható. Az ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyezően állapította meg azt, hogy a felperes - bár valóban nem jelölt meg konkrét jogszabályi helyet - keresetében kétség kívül arra hivatkozott, hogy nem valósított meg szabálytalan gázvételezést, amit a fogyasztó hely ellenőrzésétől az engedéllyessel kötött megállapodást tartalmazó jegyzőkönyv aláírásáig tartó időszak sorozatos szabálytalanságai támasztanak alá. Tartalmilag ez azt jelenti, hogy a felperes szerint az alperes nem tisztázta kellően a tényállást; az általa előadott kifogásokat érdemben nem vizsgálta, amelynek következtében helytelenül állapította meg az, hogy a szabálytalan vételezés megtörtént, és, hogy jogos az engedélyes kötbér igénye. Kétségtelen, hogy az alperes a határozatát kizárólag a jegyzőkönyv felperes általi aláírására alapította. Ez azonban nem változtat azon, hogy a bíróság a Pp. 3.§-ának (1) bekezdése alapján a keresethez

kötte van, az alperes határozatának jogszerűségét erre tekintettel kellett vizsgálni. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen járt el akkor, amikor a felperes által felhozott indokokra figyelemmel vizsgálta azt, hogy a gázmérőóra befolyásolásával megvalósította-e a felperes a szabálytalan vételezést.

Az alperes panaszügyben járt el, határozatában arról kellett állást foglalnia, hogy alapos-e a felperes panasza vagy alaptalan. Az eljárás irányát tehát a felperes panasza határozza meg. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 34.§-ának (5) bekezdése alapján a kérelmet - beleértve a panaszt is - tartalma szerint kell elbírálni. Ennél fogva a megalapozott döntéshozatal elsődleges feltétele a panasz tartalmának megállapítása. Jelen esetben a felperes első panasz bejelentéséből megállapítható, hogy ő a szabálytalan gázvételezést nem ismerte el, szerinte a gázmérőt az engedélyes szerelője rongálta meg, amelyet a leszerelés előtti digitális fényképfelvétellel kívánt bizonyítani. A felperes ezt követően kiegészítette panaszát, amelyben részletezte az engedélyes eljárásával kapcsolatos szabálytalanságokat. Ennek során leírta a jegyzőkönyv aláírásának körülményeit is, ugyanakkor hozzátette, hogy a szabálytalan vételezést nem ismeri el. Mindezek alapján az alperesnek is azt kellett volna vizsgálnia, hogy megállapítható-e kétséget kizáróan az, hogy a felperes a mérő befolyásolásával szabálytalanul vételezte a gázt. Ennek során a felperes és az engedélyes előadásai, bizonyítékai alapján a fogyasztói hely ellenőrzésének, az óra leszerelésének, a szakértői vizsgálat és a jegyzőkönyv aláírásának körülményeit, illetve az engedélyes által készített szakvélemény tartalmát kellett volna vizsgálnia. Az alperes azonban a döntését kizárólag a jegyzőkönyv felperes általi aláírására alapította, indokolás nélkül mellőzte az egyéb körülmények értékelését. Mindez odavezetett, hogy a panasz elbírálásához szükséges tényállás felderítetlen maradt, amely miatt a döntés nem lehet megalapozott.

A Ket. 111.§-ának (1) bekezdése értelmében az eljárási szabály megsértése csak akkor eredményezheti a döntés hatályon kívül helyezését vagy megváltoztatását, ha az az ügy érdemére is kihatott. Ennél fogva helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a tényállás tisztázatlansága megállapítása mellett vizsgálta, hogy a feltárt hiányosságok kihatottak-e az ügy érdemére. Helyénvaló volt ezért az igazságügyi szakértő kirendelése, a szakvélemény tartalma pedig a felperes állítását támasztotta alá. Az alperes eljárási hibája ezért az ügy érdemére is kihatott, így az elsőfokú bíróság jogszerűen helyezte a határozatot hatályon kívül az alperes új eljárásra kötelezése mellett.

A fentiekén túl az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a döntését kizárólag a perszakértő véleményére alapította, a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékot, az alperesi érvelést egyáltalán nem vizsgálta, a szakvélemények közötti ellentmondás feloldását meg sem kísérelte. Ezzel az elsőfokú bíróság sem a valósághű, releváns tényállás alapján hozott döntést, ennél fogva tévesen szűkítette le az alperes mozgásterét az új eljárásra vonatkozó iránymutatásában. Kétségtelen, hogy a megismételt eljárásban az alperesnek figyelembe kell vennie a perben

keletkezett szakvélemény tartalmát, emellett azonban a megalapozott döntéshez a tényállást teljes körben fel kell tárnia, a szükséges mértékben további bizonyítási eljárást is lefolytathat. Először is abból kell kiindulnia, hogy mi a felperes panaszának tartalma, majd ennek mentén meg kell állapítania a mérőóra leszerelésének, dobozolásának, elszállításának körülményeit, a szakértői vizsgálat lefolytatásának tartalmi és formai jogszerűségét, az engedélyes által készített szakvélemény és a perszakértő által készített szakvélemény közötti ellentmondást fel kell oldania, majd mindezeket követően kell állást foglalnia arról, hogy mikor és hogyan rongálódhatott meg a mérőóra, a feltárt rongálási nyomok, különösen a plexi lap fejthetett-e ki fékező hatást a gázmérőre, ami által megvalósulhatott-e a szabálytalan vételezés. Emellett vizsgálni kell a jegyzőkönyv aláírásának körülményeit is, e körben azt, hogy miért írta alá a megállapodást a felperes, ha a szabálytalan vételezést nem ismerte el. Mindezeket túl arra is figyelemmel kell lenni, hogy a Get. 43.§-ának (2) bekezdés I) pontja szerint csak a fogyasztónak felróható magatartás minősül fogyasztói szerződésszegésnek. A megismételt eljárásban tehát az alperesnek - az elsőfokú bíróság által adott iránymutatástól eltérően - széleskörű bizonyítási eljárást kell lefolytatnia, a felsorolt tényállási hiányosságokat pótolnia kell. Csak ezek alapján juthat abba a helyzetbe, hogy a felperes panaszáról megalapozott döntést hozzon.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A személyesen eljáró felperes részére a Pp. 75.§-ának (3) bekezdése alapján perköltség megállapításának nem volt helye, a fellebbezési illetéket pedig az állam viseli a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján.

Budapest, 2011. évi március hó 31. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, dr. Vitál-Eigner Beáta sk. előadó bíró

dr. Bacsa Andrea sk. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő